

H O T Ă R Ă R E A nr.1-371/2024
cu privire la examinarea proiectelor Planurilor modulare de formare continuă
pentru anul 2025

15 noiembrie 2024

municipiul Chișinău

Examinând proiectele Planurilor modulare de formare continuă pentru anul 2025 elaborate de Institutul Național al Justiției și audiind informația prezentată de către domnul Eduard Panea, Consiliul Superior al Procurorilor –

C O N S T A T Ă :

Pe rolul Consiliului Superior al Procurorilor se află, pentru examinare demersul parvenit de la Institutul Național al Justiției cu solicitarea avizării proiectelor Planului modular de formare continuă a judecătorilor și procurorilor pentru anul 2025 și a Planului modular de formare continuă a personalului instanțelor judecătorești, inspectorilor, consilierilor de probațiune, avocaților care acordă asistență juridică garantată de stat și consultanților procurorilor pentru anul 2025.

Potrivit demersului de referință, proiectele Planurilor au fost elaborate în baza Metodologiilor de determinare a necesităților de formare continuă a actorilor din specialitățile juridice indicate și sunt centrate pe instruire în domeniile primordiale din sectorul justiției, conținând tematici de formare continuă selectate în mod prioritar din necesitățile prezentate de către autoritățile vizate, acțiuni din documentele de politici și segmente comune cu partenerii internaționali.

Institutul Național al Justiției a ținut cont, prioritar, de interesul beneficiarilor și actualitatea tematicilor, raportate la costurile de formare în limita bugetului alocat.

Analizând documentele indicate *supra*, Consiliul Superior al Procurorilor reține că dispozițiile legislative atribuie Institutului Național al Justiției competența de realizare a procesului de formare continuă a procurorilor, inspectorilor și a consultanților procurorilor, fiind, totodată, reglementată și necesitatea cooptării eforturilor instituției, prin expunerea opiniilor asupra planurilor de învățământ elaborate.

În acest context, potrivit prevederilor art.70 alin.(1) lit.k) și lit.1) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, Consiliul Superior al Procurorilor *aprobă strategia privind formarea inițială și continuă a procurorilor și prezintă avizul asupra planului de acțiuni pentru implementarea acestei strategii, precum și examinează și prezintă opinii asupra programelor didactice și a planurilor de învățământ pentru cursurile de formare inițială și continuă din cadrul Institutului Național al Justiției.*

Totodată, conform art.32 alin.(6) din Legea nr.3/2016, *la elaborarea programelor și a tematicii pentru formarea continua a procurorilor trebuie să se țină cont de sugestiile și de necesitățile individuale ale procurorilor și să li se ofere acestora posibilitatea de a-și alege domeniul în care doresc să se perfecționeze.*

Pe același palier de reglementare se înscriu și prevederile art.7 alin.(2) lit.h), coroborat cu alin.(5) din Legea nr.152/2016 privind Institutul Național al Justiției, care stabilesc că Consiliul Institutului Național al Justiției aprobă, anual, până la 30 noiembrie, planurile de formare continuă, cu consultarea opiniei Consiliului Superior

al Magistraturii, Consiliului Superior al Procurorilor, Ministerului Justiției și a Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat.

Ținând cont de cadrul normativ prenotat și competențele sale departamentale, Consiliul Superior al Procurorilor va evalua proiectul Planului modular de formare continuă a judecătorilor și procurorilor pentru anul 2025 doar în partea ce se referă la necesitățile de instruire a procurorilor.

Astfel, se observă că proiectul Planului include, în esență, domenii de instruire relevante pentru formarea continuă a procurorilor, în măsură să contribuie la consolidarea capacităților profesionale și la îmbunătățirea abilităților de comunicare ale acestora.

Subsidiar, se reține că la elaborarea proiectului în speță, Institutul Național al Justiției a ținut cont, în mare parte, de propunerile privind domeniile prioritare de instruire a procurorilor și a consultaților procurorilor, expuse de Consiliul Superior al Procurorilor în Hotărârea nr.1-115/2024 din 30.04.2024, incluse în listele tematicilor (*anexele nr.1 și 2*), la recomandarea Comisiei permanente pentru instruire.

Necesitățile de formare continuă au fost identificate în cadrul unui sondaj de opinii, efectuat de către Comisia permanentă pentru instruire în perioada 15-31 ianuarie 2024, în vederea identificării necesităților de formare a procurorilor și a consultaților procurorilor. În acest mod, au fost intervievați 410 procurori și 181 de consultați ai procurorului din cadrul Procuraturii Generale, procuraturilor specializate și celor teritoriale.

Pentru argumentare, Consiliul Superior al Procurorilor notează că aceste necesități de instruire au fost analizate inclusiv și prin prisma realităților juridice și sociale actuale, bazate pe cazurile de rezonanță sporită din ultimii ani.

În lumina standardelor profesionale și cerințelor ce derivă din statutul funcției, Consiliul Superior al Procurorilor reiterează că formarea continuă adecvată reprezintă una dintre garanțiile fundamentale ale independenței procurorilor.

Deopotrivă, îmbunătățirea performanțelor profesionale și însușirea de către procurori a tehnicilor și procedeelelor specializate de efectuare a acțiunilor procesuale pe cazuri care implică cunoștințe specifice unor domenii înguste sunt elemente-cheie în măsură să asigure adoptarea hotărârilor obiective și de deplin motivate în procedurile avute în gestiune, în contextul actual al sistemului judiciar și a provocărilor cu care se confruntă acesta.

Totodată, se subliniază importanța și beneficiile formării profesionale continue, inclusiv, pentru calitatea justiției, având în vedere frecvența schimbare a reglementărilor, practicilor judiciare și tendințelor internaționale, care influențează sistemul național de justiție, în așa mod încât să contribuie la dezvoltarea unui justiții independente, corecte și accesibile.

Ținând cont de cele expuse, Consiliul Superior al Procurorilor subliniază că potențialul de instruire este generatorul fundamental de consolidare a capacităților profesionale pe domenii înguste, având în vedere că un anumit specific implică, în mod inevitabil, și o pregătire specializată.

Pe cale de consecință, bazându-se pe dialogul interinstituțional eficient și aliniat standardelor înalte de formare profesională, Consiliul Superior al Procurorilor își exprimă opinia asupra relevanței identificării posibilităților de includere a tuturor tematicilor, prezentate anterior Institutului Național al Justiției, în modulele de formare continuă a procurorilor pentru anul 2025.

Analizând proiectul Planului modular de formare continuă a personalului instanțelor judecătorești, inspectorilor, consilierilor de probațiune, avocaților care acordă asistență juridică garantată de stat și consultanților procurorilor pentru anul 2025, doar în partea ce se referă la necesitățile de instruire a inspectorilor și a consultanților procurorilor, Consiliul Superior al Procurorilor reține că, *per ansamblu*, seminarele preconizate corespund tematicilor aprobate anterior.

Spectrul activităților de instruire, astfel după cum au fost planificate în proiect, a fost raportat la necesitățile specifice funcțiilor de inspector și consultant al procurorului și este în măsură să asigure consolidarea capacităților profesionale ale beneficiarilor.

Subsecvent, având în vedere modificările aduse Legii nr.3/2016 cu privire la Procuratură¹, se reiterează importanța formării profesionale, inclusiv, a inspectorilor și a persoanelor care asistă Inspekția procurorilor în activitatea sa, îmbunătățind performanțele necesare exercitării atribuțiilor funcționale și calitatea proceselor de inspecție și control al activității procurorilor.

Totodată, Consiliul Superior al Procurorilor notează și importanța seminarelor ce au ca obiectiv dezvoltarea personală a consultanților procurorilor, fiind introduse tematici non-juridice relevante, orientate spre aspecte specifice funcției.

În cadrul ședinței Consiliul Superior al Procurorilor, doamna Mariana Cherpec, membră din rândul procurorilor detașați, a propus următoarele trei tematici pentru a fi incluse în Planurile modulare de formare continuă pentru anul 2025:

- *Rigorile de integritate instituțională;*
- *Asigurarea implementării managementului riscurilor de corupție;*
- *Instruirea procurorilor, inspectorilor din cadrul Inspekției procurorilor, consultanților procurorilor privind depunerea avertizărilor de integritate și protecția avertizorilor, precum și a agenților publici responsabili de gestionarea avertizărilor de integritate în cadrul entităților publice.*

Propunerea de a încorpora aceste teme în planurile de formare continuă este susținută de Planul de acțiuni privind implementarea Programului Național de Integritate și Anticorupție pentru anii 2024-2028, care prevede acțiuni specifice în direcția îmbunătățirii guvernantei și integrității instituționale, în concret – acțiunile 1.1.3, 1.1.14, și 1.1.16, care subliniază importanța implementării unor măsuri de prevenire a corupției, inclusiv prin evaluarea și gestionarea riscurilor de corupție în cadrul instituțiilor publice.

De asemenea, în contextul instruirii continue în cadrul Institutului Național al Justiției, domnul Dumitru Obadă, Președintele Consiliului Superior al Procurorilor, a menționat că sub egida ONU au fost dezvoltate două ghiduri axate pe dezvoltarea și consolidarea capacităților de prevenire și reacție la incidentele chimice, biologice, radiologice și nucleare (CBRN). În acest sens, Centrul de Excelență a Uniunii Europene pe domeniul CBRN își propune să implementeze în lunile ianuarie, martie 2025 un proiect de instruire pe domeniul vizat. Intenția este de a dezvolta în premieră un curs de instruire continuă în Republica Moldova, iar Institutul Național al Justiției să devină un Centru regional de instruire în Europa de Est, inclusiv pentru Ucraina și alte țări din acest areal geografic, în domeniul combaterii fenomenului CBRN.

---

¹ Legea nr.200/2023 pentru modificarea unor acte normative (*îmbunătățirea mecanismului de selecție, evaluare și răspundere disciplinară a procurorilor*)

În contextul celor expuse, domnul Dumitru Obadă a propus includerea în Planurile modulare de formare continuă pentru anul 2025 în cadrul Institutului Național al Justiției a modului care vizează *investigarea infracțiunilor cu utilizarea materialului CBRN*, iar instruirile să se axeze pe activități de simulare a incidentelor CBRN, prin analiza aspectelor de identificare a infracțiunilor, colectarea probelor, arestarea suspectilor și colaborarea internațională.

Consiliul Superior al Procurorilor notează că includerea acestor tematici în Planurile modulare de formare continuă pentru procurori, inspectori și consultanți ai procurorilor în anul 2025 este nu doar justificată, ci imperioasă. Aceste teme răspund provocărilor curente din domeniul justiției și al integrității instituționale, iar implementarea lor va avea un impact semnificativ asupra consolidării statului de drept, prevenirii corupției, protecției avertizorilor și reacției eficiente în fața riscurilor CBRN. De asemenea, alinierea cu standardele și inițiativele internaționale va contribui la dezvoltarea unei justiții moderne și eficiente în Republica Moldova.

În context, creșterea nivelului de competență în domeniul integrității instituționale va contribui direct la crearea unui sistem judiciar mai rezistent la influențele externe și la riscurile de corupție, ceea ce este esențial pentru menținerea unui climat de încredere publică în actul de justiție.

Totodată, pregătirea procurorilor și a altor actori din justiție în ceea ce privește riscurile de corupție va permite identificarea timpurie a acestora și va facilita implementarea unor măsuri de prevenire eficiente, contribuind la protejarea instituțiilor publice de astfel de riscuri. La fel, instruirea beneficiarilor specialităților menționate în domeniul depunerii avertizărilor de integritate și protecția avertizorilor va contribui la asigurarea unui cadru legal și instituțional care va permite instituțiilor să răspundă prompt și corect la semnalele de abuz sau corupție. În plus, va întări încrederea publicului în integritatea și eficiența sistemului judiciar.

În aceeași ordine de idei Consiliul remarcă că riscurile asociate cu incidentele CBRN sunt din ce în ce mai relevante în contextul geostrategic actual, or toți actorii din justiție trebuie să fie pregătiți să răspundă eficient la astfel de crime. În acest sens, instruirea în investigarea infracțiunilor CBRN și în managementul acestor riscuri este esențială.

Așadar, apreciind importanța procedurii de formare continuă, Consiliul Superior al Procurorilor reține că organizarea la nivel înalt a acestei activități este esențială pentru a asigura pregătirea eficientă, de calitate a procurorilor, a inspectorilor din cadrul Inspecției procurorilor și a consultanților procurorilor, astfel încât să se răspundă nevoilor sistemului și să se ofere acestuia oameni potriviți profesiei.

În concluzie, analizând proiectele planurilor modulare în speță, Consiliul Superior al Procurorilor constată că se justifică avizarea proiectului Planului modular de formare continuă a judecătorilor și procurorilor pentru anul 2025 și a proiectului Planului modular de formare continuă a personalului instanțelor judecătorești, inspectorilor, consilierilor de probațiune, avocaților care acordă asistență juridică garantată de stat și consultanților procurorilor pentru anul 2025, ținând cont de tematicile propuse pentru a fi incluse în planurile de referință.

Pe cale de consecință, raportat la constatările făcute și având în vedere prevederile art.70 alin.(1) lit.1) și art.79 din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, art.30 alin.(3) și alin.(4), art.32 alin.(1) din Legea nr.152/2006 privind Institutul

Național al Justiției, pct.4.1 alin.I lit.j) din Regulamentul Consiliului Superior al Procurorilor, aprobat prin Hotărârea nr.12-225/16 din 14.09.2016, Consiliul Superior al Procurorilor –

H O T Ă R Ă Ș T E:

1. A aviza proiectul Planului modular de formare continuă a judecătorilor și procurorilor pentru anul 2025, în partea ce ține de formarea continuă a procurorilor, cu luarea în considerare a propunerilor formulate în partea descriptivă a prezentei hotărâri.

2. A aviza proiectul Planului modular de formare continuă a personalului instanțelor judecătorești, inspectorilor, consilierilor de probațiune, avocaților care acordă asistență juridică garantată de stat și consultanților procurorilor pentru anul 2025, în partea ce ține de formarea continuă a inspectorilor din cadrul Inspecției procurorilor și a consultanților procurorilor, cu luarea în considerare a propunerilor formulate în partea descriptivă a prezentei hotărâri.

3. A transmite prezenta hotărâre Institutului Național al Justiției pentru utilizare în cadrul procedurilor administrative corespunzătoare.

4. Hotărârea se publică pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Procurorilor, *www.csp.md*, directoriile *Hotărâri* și *Transparența*.

**Președinte al Consiliului
Superior al Procurorilor**

semnat

Dumitru OBADĂ